

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četr let 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za drugo izvenavstrijsko deželo 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušlja do odpovedi. — Deležniki „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroska cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo Koroska cesta šte. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne pettiriste za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede jutraj. — Nezaprite reklamacije so poštne proste.

Praznik Sv. Treh kraljev posvetite „Slovenskemu Gospodarju“!

Ce hoče gospodar redno napredovati v svojem gospodarstvu, si mora določiti primerni čas za vsako svoje delo. Vsak trgovec, ki želi razširiti svojo trgovino, posveti svojim trgovskim podjetjem posebne pozornosti. Vsak obrtnik, ki hoče s svojo obrtjo vspevati v kljub velike konkurence, se mora ravnati po časovnih razmerah in okoliših, ki ga obdajajo. Vsi podjetniki se morajo poprijeti primernih sredstev, da dosežejo svoje namene.

„Slovenski Gospodar“ je podjetje, ki že obstoji 41 let; to podjetje nima nikakršnega osebnega dobička; izvršuje pač višji namen, da širi med slovenskim ljudstvom pravo narodno zavest, da brani odločno verske svetinje, katere smo prejeli Slovenci od svojih prednikov, da zagovarja, in ščiti narodne pravice v uradih, šoli itd., da deluje neprenehoma v prosep slovenskega kmečkega ljudstva na gospodarskem polju, da uči neprestano slovensko ljudstvo in ga pripravlja k višji omiki in izobrazbi.

„Slovenski Gospodar“ ima prvo in največjo zaslugo za probujo spodnještajerskega ljudstva. In kdor tega noče priznati, ne pozna zgodovinskega razvoja slovenskega Štajerja.

„Slovenski Gospodar“ je prava zgodovina štajerskih Slovencev v političnem in gospodarskem oziru.

„Slovenski Gospodar“ si je do cela svest svoje težavne misli v bodočnosti, toda skrbelo se bo, da bo nadaljeval odločno svoje vzvišeno delo po začetni poti v blagor in procvit slovenskega kmeta, uradnika, obrtnika in trgovca na Spodnjem Štajerskem.

„Slovenski Gospodar“ pa potrebuje gnotne in moralne pomoči od neštevilnih svojih ljubljencev. Marsikateremu je „Slovenski Gospodar“ že storil dobrega; plačaj vsakdo to zahvalo listu le enkrat v letu, posveti vsakdo svoje moči in svoj upliv med ljudstvom za „Slov. Gosp.“ na praznik Sv. Treh kraljev, dne 6. januarja 1908.

Vsi rodoljubi, vsi naši somišljeniki, na delo za najstarejši slovenski list „Slovenski Gospodar“!

Vsak naročnik naj pridobi še enega; tako si bo list podvojil število čitateljev in naročnikov, katerih štejemo blizu do 10.000.

Podlistek.

Kmečki kralj Matija Gubec.

Iz hrvaškega Marko Krajnc.

Srda in žalosti se zalijejo oči našemu kmetu, da ga spomniš onih časov, ko je še bil nad njim neomejen gospodar kruti grajščak, ki je ves plaval v sreči, bogastvu in izobilju, in pri tem izrabljaj vse sile in moči svojim podložnikom kmetom, ki so bili skoro popolno njegova lastnina, kakor kako živinče.

Kmet mu je moral delati po njivah in vinarjih, pošiljati je moral svoje krepke sinove grajščaku, če jih je rabil za vojsko.

In kako mu je plačal grajščak to delo? Verige je koval zanj, spletal vrvi in sekal za njegov hrbet batine iz gostih lesov, — najsrmatnejše sredstvo, ki ga je rabil človek proti človeku.

Vsako drevo ga je opominjalo, naj se odkrije in malo pomoli za brata kmeta, ki je padel kot neusmiljena žrtev zverinskega srca grajščakovega.

Potrpežljivo je prenašal kmet vse krivice in zaupajoč v božjo pravičnost se je voljno vdal v Njegov voljo.

A končno je priklopela mera krivic do vrhunca. Kmet se ni mogel več zatajevati, uprl se je proti svojemu tlačitelju, da se reši nestrpljivih razmer — a bil je preslab proti močnejši sili grajščakovi.

Ukloniti je moral vrat še v hujši jarem in globoka žalost je zavladala v kmečkih hišah: Plakala je vdova v neutolajljivi žalosti, ihteli so nedolžni otročiči, ki jim je neusmiljeni grajščak vzela dobro

Ce bodo vsi naši prijatelji — hvala Bogu, teh je lepa armada — posvetili

praznik Sv. Treh kraljev za agitacijo, bode „Slovenski Gospodar“ tem uspešnejše lahko branil svoje čete in temveč nudil pouka in prinašal novic svojim bralcem.

Radi tega, možje, mladeniči, žene in dekleta, na delo za vašega starega znanca „Slovenskega Gospodarja.“

V vseh krajih, vaseh, trgih, v dolinah in na hribovih Spodnjega Štajerja naj na praznik Sv. Treh kraljev

nikdo ne zamudi, storiti svoje narodne dolžnosti in pridobiti novih naročnikov za edino pravo slovensko verno glasilo:

„Slovenskega Gospodarja.“

Volitev v deželni zbor!

Zadnji ponedeljek dne 30. decembra so stopili vrli slovenski kmetje iz okrajev Celje, Vranksko, Gornjigrad, Laško, Smarje, Konjice v Celju skupaj, da si določijo svojega kandidata za deželni zbor. Slovenska kmečka zveza ni storila v tem oziru nobenega sklepa, ampak je pustila kmetom popolnoma proste roke, da si izberejo kandidatom, kogar sami hočejo. In po temeljitem posvetovanju, kojega so se udeleževali kmetje iz vseh okrajev, se je določil kot kandidat slovenskih katoliških kmetov, ki so zvesti pristaši Slovenske kmečke zveze.

Alojzij Terglav,

kmet v Št. Petru v Savinjski dolini,

Njegov čist značaj, njegova velika razumnost in njegovo trdno slovensko in katoliško prepričanje je daleč na okoli znano. Ko se je izvedelo v slovenskih kmečkih krogih za to kandidaturo, šel je en glas, namreč: Dobro ste izbrali!

Nasprotni stranki se je vsilil za kandidata mož, ki se je pred letom in dnevom bil — Štajerčijanec. S tem je za slovensko in krščansko mislečega kmeta vse povedano. Za to smo prepričani, da bodo tudi treznejši in rodoljubni pristaši Narodne stranke tokrat šli z našim kandidatom k volitvi.

Sedaj imamo katoliško-narodni kmetje svojega kandidata, sedaj pa tudi na delo. Razvijmo agitacijo

od hiše do hiše. Vrl mož je, za katerega se bodemo trudili, vreden našega dela!

Alojzij Terglav,

kmet v Št. Petru v Savinjski dolini,

je naš kandidat, naj živ i! Naprej do zmage!

Kmečke posojilnice in Rajfajzovke.

Lepo se razvijajo po Spodnjem Štajerskem novi denarni zavodi Kmečke zveze pod okriljem mogočne Zadrudne (zveze ljubljanske). Ta Zadrudna zveza nas podpira povsod, kjer je le trdba njene pomoči; lahko ji trdno zaupamo, ker je na jako dobri podlagi osnovana. Hvaležni smo ji pa, da nam daje v začetku življenjskih moči, to tem bolj, ker vedo dobro v Ljubljani, da mi strmimo, kakor hitrase se le okrepimo, po samostojni Zadrudni zvezi (Spodnjem Štajerskem, ali vsaj po do cela avtonomni zadrugi vseh zavodov Kmečke zveze.

Opozarjamo v prvi vrsti svoje somišljenike, da delajo povsod pri denarnih zavodih vestno, brez koristolovja, natančno in previdno. Voditelji denarnih zavodov naj pazijo povsod, da se ne daje preveč prilike kmečkim posestnikom, da bi obremenili svoja posestva po nepotrebem; skrbijo naj vsi, da bodo posojila zares v prid in blagor vsakega, ki išče podpore. Pri denarnih zavodih se nahajajo osebnostne vezi, treba je paziti le na varnost, da radi enega ne trpi celi okraj in drugi zavodi. Le na ta način se bodemo okrepili gospodarski in delali v prid že itak zadolženemu kmetu. Povsod je treba varnosti. Le z varnostjo si bodemo utrdili denarne zavode. Kmečko zvezo čaka še veliko dela. Ko si pridobimo dobra tla z denarnimi zavodi, bodemo začeli z zadrugami, ki bodo se le donasale ljudstvu pravega dobička. Za taka podjetja je pa (treba kapitala, ki nam ga bodo lahko dali razni denarni zavodi, če bodo enkrat močni. To je pot, katero hočemo iti. Torej naj prvotno delo, ki obstoji v organizaciji denarnih zavodov! Potem tudi ne izostane občni blagor. Pod okriljem ljubljanske zveze do samostojnosti naprej!!

ga očeta, hranitelja in branitelja, da nahrani z njim jato črnih krokarjev.

Večkrat so se vzdignili kmetje proti grajščakom, a najhujši upor je izbruhnil po zimi l. 1573. na Hrvaškem med Brežicami in Zagrebu, kjer se godi naša povest.

Tam je gospodoval tisti čas najhujši trinog, ki si ga moremo misliti, kmečki rabelj Franc Taha, in pod njim je doseglo živinsko ravnanje s kmeti, ubijanje in plenjenje po kmečkih posestvih svoj vrhunec.

Tedaj so se vzdignili na noge kmetje, slovenski in hrvaški, pod vodstvom Matija Gubca. A sreča jim je bila nemila, na tisoče in tisoče kmetov je požrl ta punt, tisoč in tisoč mrtvih kmečkih trupel je krilo zemljo in močilo tla s svojo krvjo.

To nesrečno stanje slovenskih in hrvaških kmetov in njihov upor slika naša povest. Čitatelji bodo videli, koliko se je moral kmet boriti za svoje pravice in kako so visoka gospoda, grofi in grajščaki vse prizadevanje kmetov neusmiljeno zadušili.

I.

„To je grad milostivega gospoda Franca Taha!“

Posestvi Stubica in Susjed pod Zagrebško goro sta razpadali leta 1564. na dva dela; pol posestva je bilo v lasti Uršule Heningove, druga polovica pa je pripadala kraljevemu sodniku Andreju Batorju. Ker pa je bila slednjemu njegova polovica preveč od rok, jo je prodal grajščaku Francu Tahu, ki je imel že od prej nekaj posestev na Hrvaškem.

Spomladi rečenega leta pride namreč nekega dne k Uršuli Heningovi poslanec Andreja Batorja, plemič Palfi, da se v imenu svojega gospodarja do-

meni z njo glede oskrbovanja Batorjeve polovice posestva.

Po dolgem razgovoru se mu posreči priti in zaželenega cilja: Pregovoril je Uršulo Heningovo, da bo od zdaj stalno bivala v mestu Stubici, Batorjev oskrbnik pa bo stanoval na gradu Susjedu.

Ko sta zvedela za to pogodbo Uršulina zeta Stefan Gregorijanec in Miha Konjski, sta se silno vznemirila, češ, čemu se spušča v njuni odsotnosti v take dogovore in pogodbe; do tujca Batorja nista imela nikakega zaupanja. Pa ker je bila pogodba že podpisana, se ni dalo spremeniti nič več.

Nekaj časa so gospodarili mirno, kakor je bilo dogovorjeno in Uršula je bila srečna, da je mir, ter je po pogodbi prebivala v Stubici.

Pa kaj se zgodi?

Zadetekom istega leta se napoti gospa Uršula Heningova s svojo še mladoletno dečo v Mokrice na obisk k Ambrožu Gregorijancu, tastu svoje najstarejše hčere.

Ko se vrača domov, ji prihi v Zagrebu naproti zet Stefan Gregorijanec, ves bleđ in prestrašen, ter ji začne pripovedovati, kako so jo med tem časom, ko je ni bilo doma, popolnoma oropali.

Bator je tajno prodal Tahu vse posestvo, svojo in njeno polovico.

Pred nekaj dnevi so spravili njene ljudi zvičajno iz Stubice, po noči pa sta prišla kanonik svetiški in sodnik Mojzes Humski, in sta prepisala na Taha vse posestvo, njene reči pa so zmetali na cesto.

Zmračilo se je Uršuli pri tej strašni vesti pred očmi; kar verjeti ni mogla zetovim besedam.

Vsa zmočena sedla na voz in se pelje proti Susjedu. Že se bliža gradu in glej — na stolpu se ne vije ne zastava Batorjeva, ne prapor Heningove

Politični ogled.

— **Volitve na Hrvaškem** za novi sabor se bodo vršile koncem meseca februarja. Kakor posnamemo iz volilnega gibanja, poseže v volilni boj 8 strank: krščansko-socialna, kmečka stranka, stranka prava, srbski radikali, socialdemokrati, rezolucijonasi, Starčevićanci in narodna stranka. Banu Rakodczayu, katerega so poslanci pri zadnjem zasedanju zapodili iz zbornice, se je vendar posrečilo, da je dobil del narodne stranke za vladni program. V vladnem načrtu obljubuje vse mogoče Hrvatom. Če so Hrvati pametni, mu ne bodo šli na lim; dovolj skušenj že imajo, da jim Madžari niso nikdar držali svojih obljub.

— **Sleparije** v španski zbornici. Odposlancem španske zbornice so se dokazale velike sleparije; denar, kateri se je odkazal za razna podjetja, so si razdelili med seboj. Mnogo jih je pošiljalo za velike tvrdke poštne zavojce, pisma itd. v svojem imenu iz zbornice poštne prosto, tako da so v enem letu ogoljufali pošto za znanke 20.000 pisem. V teku nekaj let je s takim početjem pošta sama oškodovana približno za 2 milijona kron.

— **Zidovi na Ruskem.** Ruska vlada je spoznala, da so le židovi povzročili vse nemire med Rusi. Začeli so jih preganjati čez mejo, zlasti so jih iztirali iz Vladivostoka. Na Poljskem so jim zaprli vsa društva. Na Ruskem torej ne marajo za žide, pri nas v Avstriji in na Ogrskem pa jih vlada vedno brani, dasiravno so povzročili že mnogo gorja v državi.

Bolgarija in Makedonija. Razmere med Bolgarijo in Turčijo so se poslabšale. Ob turško-bolgarski meji so se vršili zadnje tedne že boji med turškimi in bolgarskimi vojaki, ki so trajali po več ur. Sedanja bolgarska vlada tudi nima prave moči. Sodijo, da se bo morala prihodnja bolgarska vlada približati Turčiji in zato preskrbeti makedonskim revolucionarjem, ki žive zdaj od vladnih pokojnin, drugo delo. Če se to zgodi, pokaže bodočnost. Sarafov in Garvanov umor je nekoliko razkril tajnosti makedonske vstaske organizacije. Obstoja namreč med vstasi dve stranki. Stranka, ki jo je vodil Sarafov, deluje na združitev Makedonije z Bolgarijo in jo zato bolgarska vlada begato podpira. Tovariši Panice, ki je umoril Sarafova, pa delujejo na to, da se ustanovi samostojna Makedonija. To stranko vodi Savdovski. Po Sarafovem umoru je nemogoča sprava med obema strankama, na katero se je delalo nekaj mesecev sem. Brez vsake dvojbe Sarafovov umor zelo oslabi moč makedonskega vstaskega gibanja.

— **Turčija proti Ruski.** Veliki ruski list „Novo Vreme“ poroča, da turška vojna uprava vztrajno oborožuje za vojsko četrti turški armadni zbor, ki leži ob ruski meji. Artilerija je dobila najnovejšo brezostrelno topove, pehoti so dali 20.000 novih Mauserjevih pušk, in ustanovili so oddelke z 18 mitraljezami (strojnimi puškami). Odkar je bila Rusija poražena od Japoncev, začela je Turčija izzivati Rusijo. Najbrž se hoče Turčija maščevati za svoj poraz l. 1877. in 1878.

Mala politična naznanila.

Dne 14. dec. Iz Maroka se vedno poroča, da se plemena podvržejo francoskim četam. Čez nekaj dni pa se zopet vzdigne drugo pleme, tako da ni nikoli miru. — Položaj šaha v Perziji je obupen. Svetujejo mu, naj popusti. — Na Portugalskem nameravajo baje volitve razpisati za dne 5. aprila 1908.

Dne 25. dec. Med Čehi in Nemci hoče začetni ministrski predsednik Bek narodno sporazumljenje. V stvari so vsi listi za spravo. — Med av-

— temveč črn lev na modrem polju — zastava Tahova!

Mahoma je pri gradu in ko potrka na vrata, se oglasi iz okna Peter Petričević in zakliče:

Idite v miru, gospa! To je grad milostivega gospoda Tahava, in jaz sem njegov kastelan!

Torej resnica!

Nedač od grada najde vsega ranjenega svojega služabnika Andreja Horvata, ki ga je Taha surovo spodil iz grada. Služabnik ji potrdi vse, kar ji je pripovedoval Štefan. Kri ji zavre po žilah, a kaj če s tremi malimi otročiči proti močnemu gradu?

Ponoči pride v Stubico, kjer je zadnji čas bivala, pa tudi tu ji kličejo z grada, da nima v njem nič več iskati; grad je Tahov, njene reči pa so zmetali pod vedro nebo.

Kam naj se zdaj po noči obrne?

Domisli se prijatelja Jurija Raškaja, ki je sprejme z veseljem čez noč pod streho. Drugi dan pa se vrne nazaj v Mokrice k Ambrožu Gregorijancu.

Ko mu pojasni in razloži svojo nesrečo in be-do, se napotita takoj k banu Erdediju, da najdeta pri njem kot kraljevem namestniku pomoči zoper nasilstvo.

Pa ban Peter Erdedi, Tahov zet po prvi ženi, je dobro vedel za vso spletko in ni hotel poseči vmes. Izgovarjal se je, da Bator kot kraljevski sodnik ni podvržen njegovi, banovi, razsodbi, temveč da spada pred kraljevo sodišče. Naj začne tožbo zoper Batorja, saj ima dobrega advokata v osebi Ambroža Gregorijanca, ki je tudi sicer dober prav-davec.

Močno so spekle banove besede podbana Ambroža Gregorijanca, ki je hipoma spoznal v njih laž in zavijanje. V pravičem srdu odvrne banu:

strijskimi socialdemokrati se kaže vedno bolj tudi razlika po narodnosti. Dunajsko vodstvo že samo premišljuje, kako bi se na najlepši način prelevila državna organizacija v narodne skupine. — Slovenski listi so tudi v božičnih člankih naglašali načelno nasprotstvo med katoliškimi in liberalnimi slovenskimi strankami.

Dne 26. dec. Cesar je odlikoval ministra Marheta in Deršata z redom železne krone, ker sta ukrotila nacionalne Nemce, da so glasovali za nagodbo in proračun. — Zdravje cesarjevo je stalno dobro. O Božiču je celo nekaterim nadvojvodinjam naredil božične obiske.

Dne 27. dec. Gališki Poljaki so začeli bojkotirati (ne kupovati) blago, ki prihaja iz Prusije, kjer zatiravajo njihove brate. — Nad 2000 Črnogorcev je udrla na Turško ter tamkaj plenilo. — Tudi Kitajska namerava dati v kratkem državi ustavo. — Nemci nameravajo ustanoviti za celo Avstrijo Nemški narodni svet. Pri nas pa so slovenski liberalci še majhnega štajerskega podrli. — Francoski general Drude v Maroku bo odstavljen in na njegovo mesto pošljejo generala Damade. — Tle dni se je zopet vrnilo okoli 500 delavcev iz Amerike v Trst.

Dne 28. dec. Češka kat. narodna stranka ima dne 5. in 6. t. m. shod svojih zaupnikov v Pragi, da se posvetujejo o bodočih deželnozbornih volitvah. — Italijanski naučni minister Rava je nameraval odpraviti veronauk iz šol. S svojim predlogom je v državnem svetu pogorel. Ljudstvo ogorčeno na shodih po celi Italiji ugovarja proti temu. — Deželnozbornske volitve na Kranjskem so razpisane. Kmečke občine volijo 21. februarja, mesta in trgi 28. februarja in veleposestvo 6. marca. — Francozi že imajo zopet v Tunis in Algiru pripravljene čete za Maroko, ako jih bo zahteval nov general Damade. Torej položaj za Francoze ni ugoden, če rabijo pomoč. — Perzijski šah je ugodil zahtevam parlamenta, zato se vrača v Teheran mir.

Dne 29. dec. Deželnozbornske volitve v Galiciji bodo 25. febr., 2., 3. in 6. marca. — Iz francoske čete v Casablanci dezertirajo vojaki. — Ruska duma je dovolila 15.182.000 rubljev za stradalce. — Iz Casablance poročajo, da nameravajo Francozi korakati v notranjost dežele. — Volitve v goriški deželni zbor se vrše 2., 4., 6. in 7. marca. — V Krakovem je umrl nekdanji finančni minister v Taaffejevem ministrstvu dr. Dunajevski.

Dne 30. dec. Nemški listi poročajo, da ne bo sklican deželni zbor štajerski v januarju.

Razne novice.

* **Imenovanje.** Za glavnega učitelja na moškem učiteljsišču v Mariboru sta imenovana dr. Frid. Nowotny in Gabrijel Majcen.

* **Novi list** začne izhajati dne 1. marca. Izhajal bo trikrat na teden. Imenoval se bo „Straža.“ Naročnina stane do konca leta 10 K, mesečno eno krono. Ze sedaj vabimo na naročbo.

* **Nova stranka.** Kdor se je o Ploju mislil, da je pristaš sloge in miru, bo sedaj ozdravljen. Ploj snuje novo stranko, stranko pravokov. Stari advokate še hočejo enkrat na površje. Imeli bomo torej odsedaj ne dve, ampak tri stranke. Ploj pa nemara smatra novo stranko za zavarovalnico za njegov omajeni mandat. V nedeljo dne 5. jan. se bodo pravki zbrali v Celju, da v imenu edinosti še ustanovijo tretjo stranko.

Da, svetli ban! Jaz bom njen zagovornik, ker vidim, kako hrvaški ban pravico z nogami tepta! Ker sami nočete povedati, pa vam povem jaz: Rodbinske zveze vam ne dopuščajo, da uporabite moč svojega dostojanstva tam, kjer se skriva pod senco pravice podla goljufija in divje razbojništvo. Zapomnite si: Pride dan, ko zdrobim na drobne kosce vaše žezlo, da ne sramoti več hrvaškega plemstva. Na ljutom mestu se snideva, in tedaj pokaže stari podban hrvaškemu banu, kaj je pravica!

Tudi Heningova ima železne zobe, ban, varuj se! Z Bogom!

Z Bogom! Ban Peter Erdedi se pač malo boji babjih napadov!

II.

„Naš novi gospodar je sam poglavar iz pekla.“

Par sto korakov od gornjestubiške cerkve stoji pod bregom lepo, na veliko zidano poslopje; na prvi pogled ne moreš ločiti, je-li to hiša kakega plemenitaša ali kmeta. Lepo ograjeno dvorišče pred hišo, sredi dvorišča pa star, velik oreh.

Na klopi pred orehom sedi visok mož, trščat ko hrast, mišice kakor železo in prsi za dva druga. Lasje na veliki glavi so mu lepo razčesani, v sredo visokega čela pa mu je zarezan globok obrunek.

V temnih očeh mu čitaš razum, ki krasni moža, in mehko milobo, ki diči ženo. Strasti ne najdeš na tem obrazu, pač pa razbereš iz njega, da ta mož mnogo misli, da se malo jezi in da se ničesar ne vstraši. Oblečen je v suknene hlače, belo vezeno srajco, telovnik mu je posut z gostimi srebrnimi gumbi, na nogah svetli čizmi, glavo pa mu pokriva kapa iz kunovine. Po vsem sodeč ne veš, ali je kmet-tlačan, ali slobodnjak (kmet, ki ni podložen grajščaku).

* **Razglas c. kr. finančnega deželnega ravnateljstva za Štajersko v Gradcu** z dne 22. decembra 1907 št. 34426 v zadevi obrokov za vplačilo neposrednih davkov v I. četrtletju 1908. Tokom I. četrtletja 1908 postanejo neposredni davki na Štajerskem dotekli, oziroma plačeni v naslednjih obrokih: I. Zemljiški, hišno-razredni in hišno najemniški davek ter 5-odstotni davek od najemnine onih poslopij, ki so prosta hišno-najemniškega davka in sicer: 1. mesečni obrok dne 31. januarja 1908, 2. mesečni obrok dne 29. februarja 1908, 3. mesečni obrok dne 31. sušca 1908, II. Občna pridobnina in pridobnina podjetb, podvrženih javnemu dajanju računov: 1. četrtletni obrok dne 1. januarja 1908. Ako se navadni davki, oziroma pripadle deželne doklade ne vplačajo najkasneje 14 dni po preteku zgoraj omenjenih plačilnih rokov, tedaj morajo se plačati tudi zamudne obresti in sicer ne samo od državnih davkov, ampak v zmislu postave z dne 15. januarja 1904, I. dež. zak. broj 17, tudi od deželnih doklad, če skupna letna dolžnost na dotičnem državnem davku preseže znesek 100 K; zamudne obresti znašajo od vsakih 100 K dotične dolžnosti in za vsak zamujen dan 1.3 v in se morajo izračunati ter z davki vred plačati od dne, ki sledi zgoraj naštetim rokom do vstetega dne vplačila zapadle dolžnosti. Ako se davčna dolžnost ne vplača v 4 tednih po preteku plačilnega roka, iztirja se ista s pripadlimi dokladami in z doteklimi zamudnimi obrestmi vred potom predpisanega prisilnega postopanja.

* **K volitvam v okrajni zastop celjski.** Spominjamo se še živo, kako so napadali celjski listi drž. poslanca Pišeka radi neuspešnih volitev v okrajni zastop mariborski. Ker ti listi namenoma lažejo in obirajo svoje politične nasprotnike, niso hoteli uvideti in pojasniti težavno stališče Slovenstva v obmejnem mariborskem okraju, kjer so uspešne volitve odvisne le od najbolj ugodnega slučaja. Toda poglejmo si celjski okraj; razum mesta Celja je ljudstvo vse slovensko, radi tega nas tem bolj boli poraz zadnjih volitev. Mi nečemo nikakor očitati nobenemu krivde radi tega neuspeha, temveč opozarjamo še enkrat slovenske rodoljube na nepravilno zastopstvo v teh odborih in zlasti na dejstvo, da kažejo volitve v okrajne zastope Spodnjega Štajerja slabo stran gospodarskega razvoja med Slovenci. Res je, da smo v zadnjih letih utrdili na Spodnjem Štajerskem narodno zavest med ljudstvom, ki žilavo brani povsod narodno zastavo, toda na gospodarskem polju nismo nikjer napredovali. Opozorimo radi tega rodoljube v vseh nevarnih okrajih, da skrbijo in delajo na to, da se množijo veleposestniki vsaj v toliko, kolikor je potrebno. To je pri sestavi sedanjih okrajnih odborov edino sredstvo, po katerem pride-mo v dolednem času do uspešnega delovanja v okrajnih zastopih.

* **Nepripranska sodba o „Domovini.“** Nič ne bo trdil, da je tržaška „Edinost“ kmečki, ali pa duhovniški, ali celo klerikalni list. Vendar je njena sodba, o celjski „Domovini“ nič manj huda kakor naša. Ko so v Trstu začeli socialistični delavci štrajkati, postavila se je „Domovina“ celo ob socialiste, in za to piše „Edinost“: „Umeje se samo ob sebi, da je celjsko socialistično glasilo tudi ob zvršetku štrajka težakom hvalilo postopanje štrajkovcev in je njihov piramidalni fiasco slavilo kakor sijajno zmago. Kar pa ni popolnoma naravno, je to, da celjska „Domovina“ ob tej priliki hvali tudi — sebe. Morda se je to zgodilo radi tega, ker ve, da noben drugi slovenski list ne more hvaliti njenega stališča nasproti rečenemu štrajku. „Domovina“ pravi, da se splošno priznava, da se je „Domovina“ v

Pa eno je gotovo: četudi ni plemenitaške krvi, vsekakor je plemenitega srca.

Mož sedi na klopi in teše za vole jarem. Po-teze na obrazu so mu kakor vklesane; ne spremeni-se niti takrat, ko se trda grča upre sekiri; le zdaj pa zdaj mu prevleče lice črna megla, oko se mu zmrača, kakor da začuti hudo bolečino.

Solnce se je že nagibalo zatonu, ko prihiti skozi vrata v ograji brzih korakov mlad kmet zarujavelega obraza. Mož, ki smo ga videli pod orehom, vrže sekiro v stran in vpraša čude se prisleca, kaj mu je, da je tako zasopihan. Ali je namenjen k njemu?

Fant molče pokima z glavo in mu da znamenje, naj ga pusti, da se nekoliko oddahne, potem mu razjasni vse.

Vsedi se, Juro, oddahni si, potem pa povej, kaj se je zopet zgodilo takega, reče starejši:

Ko bi vi vedeli! Naš novi gospodar je sam vražji poglavar iz pekla! de Juro, ko pride nekoliko k sapi.

Pa kaj je zopet takega?

Juro začne pripovedovati, kako so napadli in oropali Tahovi hlapeci vdovo Marušičko, ki so ji pred letom dni siloma odvlekli moža na vojsko proti Turkom, ki so ga ubili, ona pa je ostala sama s petimi nedoraslimi otroki.

Tahov sluga Peter Bošnjak je namreč natvel Tahu grdo laž, kako pre Marušička zdihuje za staro gospodo in hujska proti novemu gospodarju. Res je, gospa Marta in gospična Zofka sta že nešteto krat obdarovali Marušičko, pa ona zato vseeno ni govorila proti novi gospodi.

(Dalje prihodnjak.)